

Johann Wolfgang Goethe

El Temps, 661, Valencia, 17 febrero 1997.

Personalment em sembla que la figura de Goethe ha estat una de les més importants i influents dins la cultura del seu temps i del nostre. És possible que el meu interès personal per Goethe siga per a molts exagerat, però per a mi, sens dubte, ha estat una de les influències importants, fins i tot per a la meua conducta personal. Goethe és un alemany atípic, no correspon a allò que definiria històricament un alemany.

Probablement, tal com Cervantes en la seua crítica dels castellans, un dels crítics durs respecte als alemanys va ser Goethe. Al mateix temps no es pot parlar de la cultura europea sense la influència de Goethe. *Les cuites del jove Werther* no sols fou una novel·la *best seller* de l'època, sinó que també va tenir un efecte sobre la societat i les seues contradiccions, que va ser definitiu perquè després s'escrigueren obres tan fonamentals com *Madame Bovary*. *Les afinitats electives* possiblement és el principi de la novel·la psicològica; l'obra de teatre *Tasso* es el poeta, l'intel·lectual davant el poder i la seua reacció; els seus estudis sobre *La metamorfosi de les plantes*, de l'os del maxil·lar inferior, cinquanta anys abans de nàixer Darwin; *La teoria dels colors*, els seus treballs sobre geologia són potencialment obres d'un poeta que encara es preocupa per la totalitat antiga del saber humà; *Hennann i Dorotea*, l'apologia de la burgesia i potser també del proletariat?; el *Faust*, és tot i tantes coses més. Bé, i per no fer una llista excessivament llarga, podríem dir com diuen ara. "Goethe és massa". Al mateix temps que Goethe es dedicava a la cultura, en Weimar feia de ministre, geòleg, autor, director i actor de teatre, i sobretot, d'amant.

Anà a Itàlia per tres mesos. S'hi quedà tres anys. Fuster, malgrat les crítiques que em va fer a mi per la meua exagerada admiració pel senyor Goethe, sempre em va reconèixer i em va dir que va ser el primer turista del món. En el seu llibre *Viatge a Itàlia* ho deixa clar, ell no va a Itàlia sols a veure pedres, ell veu i escolta la gent, li interessa el que fa, el que menja; a la fi, com viu. Per a ell, el més important és la vida i a Itàlia es viu. Per això anà a Itàlia per tres mesos i s'hi quedà tres anys.

Quan tenia setanta i escaig s'enamora una vegada més d'una senyoreta que li donava gots d'aigua al balneari de Marienbad. Com que no va aconseguir els seus favors, malgrat fer venir el seu príncep Caries August de Weimar, tornà a casa. La seua arribada a Weimar, trist i afligit, sembla definitiva, però quan parla amb el seu secretari Eckermann li diu: "He tingut un tracàs amorós que m'ha deixat clar que estic vell, però al mateix temps, durant el meu viatge de tornada he escrit un poema que no està malament. Ara estic content." Havia escrit *L'elegia a Marienbad*. Abans de morir va dir a Eckermann: "Quan vaig estar a Roma va ser l'època més feliç de la meua vida". Va morir dient: "Llum, més llum". En suma, Goethe.